RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 228.583 van 30 september 2014
in de zaak A. 201.751/X-15.737.

In zake : Martin CARRISSEMOUX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tineke Verstraete
kantoor houdend te 9032 Gent-Wondelgem
Sint-Markoenstraat 14
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Binnenlandse Zaken
woonplaats kiezend bij de federale politie DGS/DSJ
gevestigd te 1050 Brussel
Fritz Toussaintstraat 8

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 15 september 2011, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de waarnemend directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie van 18 juli 2011 om aan Martin Carrissemoux de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op te leggen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Eric Lancksweerdt heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 mei 2014.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wouter Vaassen, die *loco* advocaat Tineke Verstraete verschijnt voor de verzoekende partij, en adviseur Jana Mouton, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Eric Lancksweerdt heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 12 maart 2007 beslist de gerechtelijk directeur van de federale gerechtelijke politie te Kortrijk, B. L., tot de interne verschuiving van verzoeker, hoofdinspecteur van politie bij de federale gerechtelijke politie te Kortrijk, sectie drugs en hormonen, naar het arrondissementeel informatiekruispunt. Met beslissingen van 15 oktober 2008, 27 februari 2009 en 5 augustus 2010 weigert de gerechtelijk directeur verzoekers terugkeer.

Verzoekers beroep tegen die laatste weigering wordt door de Raad van State verworpen bij arrest nr. 222.795 van 11 maart 2013.

Bij arresten nrs. 222.796 en 222.797 van 11 maart 2013 verwerpt de Raad van State beroepen tegen weigeringen van de gerechtelijk directeur om verzoeker de baremische opleiding "voorafgaand onderzoek", respectievelijk "statuten van de personeelsleden van de geïntegreerde politie" te laten volgen.

4. Op 12 april 2011 stelt de gerechtelijk directeur vast dat verzoeker om 11.08 u de dienst verlaat en niet meer terugkomt tot in de namiddag, terwijl hij prestaties tot 12.00 u heeft ingeschreven. De gerechtelijk directeur stuurt de vaststelling door omdat verzoeker een aantal procedures tegen hem is begonnen en omdat hij wil vermijden dat er hem vooringenomenheid wordt verweten.

De waarnemend directeur-generaal bij de federale gerechtelijke politie stelt op 24 mei 2011 een inleidend verslag op waarin wordt voorgesteld verzoeker de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op te leggen.

Verzoeker wordt op 14 juli 2011 gehoord via zijn gemandateerde verdediger, die onder meer betwist dat de waarnemend directeur-generaal bevoegd is aangezien verzoeker tot een andere directie behoort.

Bij beslissing van 18 juli 2011 legt de waarnemend directeur-generaal verzoeker de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

5. Verzoeker meent dat de memorie van antwoord en de laatste memorie van de verwerende partij laattijdig en dus onontvankelijk zijn.

6. Dit is ten onrechte. Niet de datum van ontvangst ter griffie is in dit verband van belang, maar, gelet op artikel 84 van het algemeen procedurereglement, de datum waarop de processtukken bij ter post aangetekende brief aan de Raad van State zijn toegezonden.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

7. Naar de verwerende partij in de laatste memorie uiteenzet, heeft verzoeker geen belang meer bij het ingestelde beroep omdat hij sinds 1 juli 2013 definitief op pensioen is en een nietigverklaring voor hem dan ook geen enkel nuttig gevolg meer kan hebben.

8. Wie een tuchtstraf krijgt opgelegd, heeft er in principe steeds tenminste een moreel belang bij om ze te doen vernietigen. Dit belang blijft door een eventueel vernietigingsarrest gediend worden, ook al verliet de betrokkene intussen de dienst.

De exceptie is ongegrond.

VI. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

9. Verzoeker voert in een eerste middel de onbevoegdheid aan van de directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie, evenals schending van de artikelen 20, 21 en 22 van de wet van 13 mei 1999 ‘houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten’ (hierna: de politietuchtwet). Hij licht toe dat hij van de federale gerechtelijke politie Kortrijk is verplaatst naar het arrondissementeel informatiekruispunt Kortrijk, dat het om een zogenaamd “interne verschuiving” zou gaan, dat echter een zuivere “interne verschuiving” enkel binnen eenzelfde directie mogelijk is, dat arrondissementele informatiekruispunten niet onder de gedelegeerde gerechtelijke directies vallen, en dat de verplaatsing hetzij een definitieve overgang van dienst, hetzij een detachering is.

In het eerste geval moest artikel 22 van de politietuchtwet zijn toegepast en is de nieuwe dienst zonder meer bevoegd, dit is het arrondissementeel informatiekruispunt, dat afzonderlijk bestaat van de gedeconcentreerde gerechtelijke directies. Als verzoeker deel uitmaakt van het arrondissementeel informatiekruispunt Kortrijk kan de directeur-generaal van de federale politie geen hogere tuchtoverheid zijn.

In geval van een detachering diende artikel 21 van de politiewet te worden toegepast en de lichte tuchtstraf van de waarschuwing te worden opgelegd door de tuchtoverheden van de dienst waarbij hij gedetacheerd is:

> "De verzoeker acht het mogelijk dat hij gedetacheerd werd naar het [arrondissementeel informatiekruispunt], mogelijks evenwel niet rechtsgeldig en/of conform de wettelijke voorschriften, maar *de facto* is er volgens verzoeker toch minstens sprake van een detachering. In geval er sprake zou zijn van detachering, is de overgang van de verzoeker naar het [arrondissementeel informatiekruispunt] niet definitief, doch tijdelijk, in welk geval artikel 21 van de Tuchtwet de bevoegdheden inzake tuchtaangelegenheden regelt."

Beoordeling

10. In de visie van de verwerende partij is er geen sprake van een mutatie of detachering van verzoeker, maar alleen van een "interne verschuiving", destijds bij nota van 12 maart 2007, van de federale gerechtelijke politie Kortrijk, sectie drugs en hormonen, naar de federale gerechtelijke politie Kortrijk arrondissementeel informatiekruispunt. Bijgevolg is, volgens de verwerende partij, verzoeker blijven deel uitmaken van de federale gerechtelijke politie en valt hij "wel degelijk onder de bevoegdheid van de gerechtelijk directeur HCP [B. L.] en de directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie".

Verzoeker, die van mening is dat een "zuivere verschuiving" enkel mogelijk is binnen eenzelfde directie, heeft bij herhaling omtrent de problematiek een betwisting gevoerd voor de Raad van State en doen gelden dat hij door de verandering niet meer onder de gerechtelijk directeur van de federale

gerechtelijke politie te Kortrijk stond, maar onder een andere directie die wordt geleid door de directeur van de operationele politionele informatie.

De Raad van State is die zienswijze niet gevolgd en heeft in de arresten nrs. 222.796 en 222.797 van 11 maart 2013 geoordeeld dat uit niets bleek dat verzoeker niet langer behoorde tot zijn oorspronkelijke directie.

Nog daargelaten dat verzoeker in dit verband in het voorliggende verzoekschrift geen nieuwe elementen bijbrengt die hij niet reeds aan de Raad van State onderwierp, moet hoe dan ook, in lijn met de overweging in de eerste alinea van randnr. 12 van het arrest nr. 222.795 van 11 maart 2013, worden vastgesteld dat de vermelde "interne verschuiving" definitief een plaats in het rechtsverkeer heeft verkregen en als een vaststaand gegeven in aanmerking is te nemen.

11. Het middel dat ervan uitgaat dat verzoeker niet gewoon intern verschoven kan zijn, maar definitief is overgegaan, minstens gedetacheerd, naar een andere directie, vermag geen vernietiging van de bestreden tuchtstraf te verantwoorden.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

12. Verzoeker leidt een tweede middel af uit de schending van de materiëlemotiveringsplicht en van artikel 3 van de politietuchtwet.

In de eerste plaats zet hij uiteen dat de verwerende partij hem straft voor de beweerde onregelmatige aanrekening van 52 minuten dienstprestaties, ofschoon de aanrekening hoogstens enkele minuten beslaat. Het betrokken motief stemt niet overeen met de werkelijkheid en is niet deugdelijk.

In de tweede plaats betoogt verzoeker dat er geen sprake kan zijn van tuchtrechtelijk laakbaar gedrag. De verwerende partij meent dat verzoeker niet zijn beroepsplichten is nagekomen, daarbij verwijzend naar de punten 19, 26 en 29 van de deontologische code. Die verwijzing kan volgens verzoeker niet overtuigen.

13. De verwerende partij reageert in de memorie van antwoord dat verzoekers verweer niet dienend is met betrekking tot de vastgestelde feiten. De feiten zijn gebaseerd op de visuele vaststelling door de gerechtelijk directeur van het verlaten van de werkplaats door verzoeker en die visuele vaststelling komt niet overeen met de aanrekening van de gepresteerde uren door verzoeker. Ook het argument van verzoeker dat zijn diensthoofd ermee heeft ingestemd dat hij zijn werkplaats verliet, is niet dienstig. Die goedkeuring houdt niet in dat niet-gepresteerde uren als arbeidstijd mogen worden ingeschreven. *In se* is de reden van de opgelegde tuchtmaatregel dat verzoeker zijn werkplaats vroeger heeft verlaten dan volgens de ingevulde uren werd aangegeven.

Beoordeling

14. De concrete feiten waarvoor verzoeker disciplinair gestraft wordt, zijn het onregelmatig en ongegrond aanrekenen van 52 minuten prestaties op 12 april 2011: door de gerechtelijk directeur B. L. werd vastgesteld dat verzoeker de werkplaats verliet met zijn persoonlijk voertuig om 11.08 u en de dienst pas in de namiddag weer aanving, terwijl hij in het dagelijks rapport van dienstactiviteiten prestaties inschreef van 07.30 u tot 12.00 u.

Die feiten worden geacht een inbreuk op de beroepsplichten uit te maken doordat ze strijdig zijn met de punten 19, 26 en 29 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 10 mei 2006 ‘houdende vaststelling van de deontologische code van de politiediensten’. Punt 19 schrijft voor dat de personeelsleden niet zonder toelating of rechtvaardiging van hun dienst mogen wegblijven.

15. Voor zoveel de Raad van State kan nagaan – het hem voorgelegd proces-verbaal van verhoor telt slechts acht bladzijden, terwijl het er volgens de inventaris van het tuchtdossier veertien zouden moeten zijn; ook is het niet, zoals nochtans door het auditoraat gevraagd, aangevuld geworden – bracht verzoeker daartegen in dat hij de dienst heeft verlaten om zijn vrouw bij te staan, die in een verkeersongeluk was betrokken, dat hij daarvan verwittigd was geworden met een telefonische oproep om 11.39 u en dat hij om toelating heeft gevraagd om daarvoor de dienst te verlaten. Een en ander wordt met bewijsstukken gestaafd.

De bestreden beslissing verwerpt dit verweer, overwegend onder meer dat verzoeker de vaststelling door B. L. van het tijdstip van vertrek "in twijfel trekt doch geenszins betwist" en dat het verweer "geen afdoende verklaring biedt voor de tijdstippen vanaf de vaststelling van diens vertrek door [B. L.]".

Waarom het verweer en de bewijsstukken niet kunnen worden gevolgd en niet van aard zijn de vaststelling door de gerechtelijk directeur van het verlaten van de werkplaats om 11.08 u. in het gedrang te brengen, wordt niet gemotiveerd en is evenmin spontaan duidelijk.

16. In de gegeven omstandigheden blijkt niet dat de verwerende partij met voldoende zorgvuldigheid tot haar voorstelling van de feiten is gekomen als zou verzoeker bijna een vol uur, in plaats van ongeveer een kwartier, foutief hebben ingevuld én de dienst zonder toelating hebben verlaten.

Dit tast de draagkracht van de motieven aan en volstaat om het middel gegrond te bevinden.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

17. Een derde middel is afgeleid uit de schending van het onpartijdigheidsbeginsel, de materiëlemotiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en "het beginsel voortvloeiende uit het vermoeden van onschuld". Verzoeker licht toe dat het geen twijfel lijdt dat er geen enkel vooronderzoek is gevoerd en dat de tuchtoverheid geen enkele actie heeft ondernomen om zich een juist en volledig beeld van de feiten te vormen. Voorts is geen aandacht besteed aan enig onderzoek ten ontlaste en is elk begin van kritische benadering omtrent de verklaring van de gerechtelijk directeur achterwege gelaten.

Beoordeling

18. Het middel verwijt de verwerende partij fundamenteel dat het inleidend verslag niet is voorafgegaan door een onderzoek.

Zou het voeren van een dergelijk onderzoek niet ongepast zijn geweest, het blijkt niet dat de verwerende partij, door het niet te voeren, er enig formeel voorschrift mee heeft geschonden. Noch overtuigt verzoeker de Raad van State ervan dat te dezen tenminste de in het middel aangevoerde beginselen de verwerende partij tot zo een onderzoek verplichtten.

Uit de nota van de gerechtelijk directeur komt het voorval van 12 april 2011 naar voor als een eenvoudig en duidelijk feit, van eerder gering belang. Als zodanig betreft het geen feit dat de verwerende partij ertoe moest nopen, alvorens een inleidend verslag erover op te stellen, tot een vooronderzoek over te gaan. Op zich doet de verstoorde verstandhouding tussen B. L., de opsteller van de nota, en verzoeker niet anders besluiten.

19. Dat de verwerende partij niet onzorgvuldig is geweest door geen vooronderzoek te hebben gevoerd, sluit – zoals de beoordeling van het tweede middel uitwijst – niet uit dat zij finaal toch geacht zou worden bij de vaststelling der feiten onvoldoende zorgvuldig te zijn geweest, namelijk door het verweer van de tuchtrechtelijk vervolgde onvoldoende aandacht en geloof te hebben geschonken.

20. Het derde middel wordt verworpen.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

21. In een vierde middel acht verzoeker artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 november 2001 'tot uitvoering van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten', het zorgvuldigheidsbeginsel en de rechten van verdediging geschonden doordat "de tuchtoverheid zich heeft voorzien van contacten en een advies vanwege DGS/DSJ (de juridische dienst), zonder dat dit deel uitmaakt van het tuchtdossier en zonder dat verzoeker daar op enig ogenblik kennis van heeft genomen". Het advies betreft blijkbaar de kwestie van de bevoegdheid van de tuchtoverheid. Verzoeker moest van de inhoud van het stuk in kennis worden gesteld. Het kon voor hem immers nuttig zijn: niets zegt dat de juridische dienst niet een ander of meer genuanceerd standpunt heeft ingenomen.

Beoordeling

22. Artikel 3 van het koninklijk besluit van 26 november 2001 'tot uitvoering van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten' luidt:

> "Het tuchtdossier omvat:
> 1° alle stukken die betrekking hebben op de kennisneming en het onderzoek van de ten laste gelegde feiten, alsmede alle stukken die gedurende het verdere verloop van de tuchtprocedure worden opgesteld;

2° een inventaris van de stukken waaruit het dossier bestaat."

Het middel oefent hierop kritiek uit dat de verwerende partij – in reactie op het verweer tijdens de hoorzitting dat de directeur-generaal niet bevoegd is "om in tuchtaangelegenheden tegen [verzoeker] beslissingen te treffen" – "contact met DGS/DSJ, bevoegd voor de interpretatie van statutaire teksten" heeft gehad en vervolgens heeft nagelaten het betrokken advies dat de directeur "wel degelijk bevoegd is als [hogere tuchtoverheid]", aan het tuchtdossier toe te voegen.

Naar de verwerende partij geloofwaardig toelicht, ging het om een louter telefonisch contact. Er is geen neerslag van die als een stuk in het tuchtdossier kon worden opgenomen.

Voorts deelt de Raad van State niet de zienswijze dat, vanwege de verplichting tot zorgvuldigheid of tot eerbiediging van de rechten van verdediging, verzoeker in de gelegenheid moest zijn gesteld om nog te antwoorden op het advies van de juridische dienst. Dit advies werd juist ter beantwoording van zijn verweer ingewonnen en had op zich niets te maken met de ten laste gelegde feiten.

23. Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de waarnemend directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie van 18 juli 2011 om aan Martin Carrissemoux de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op te leggen.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 september 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

	Johan Lust,	kamervoorzitter,
	Pierre Lefranc,	staatsraad,
	Jan Clement,	staatsraad,

bijgestaan door

	Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Greta Scheveneels	**Johan Lust**